

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСІВІВ СОЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Овчарук О.В., доктор с.-г. наук, доцент

Лемешик А.В., аспірант

Панасенко Р.В., здобувач вищої освіти

e-mail: ovcharuk.oleh@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування

В умовах дефіциту ресурсного потенціалу важлива роль належить створенню високопродуктивних імуностійких сортів та розробці енергоощадних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Особливого значення набуває вирощування бобових культур, в тому числі і сої, в насінні якої міститься 38-40 % сирого протеїну, 18-23 % рослинного жиру, вітаміни, мінеральні речовини тощо.

Зміни клімату, які спостерігаються в Україні вимагають нових підходів до створення сортів сільськогосподарських культур. Перерозподіл за сезонами і місяцями року, зміни суми опадів та температури призводять до необхідності створення сортів з генотипами, які мають мінімальну реакцію на зміни навколишнього середовища.

Сортові ресурси є одним із головних пріоритетів держави, що застосовують для підвищення врожайності та якості продукції сільськогосподарських культур. Вимоги до виробництва сортів визначають ґрунтово-кліматичні й агротехнічні умови вирощування, напрями використання культури.

Для формування і сегментації ринку сої і соєпродуктів в Україні, підвищення значимості культури в біологізації землеробства, покращенні азотного балансу ґрунтів та забезпечення продовольчої безпеки країни розвиток соєсіяння потребує обґрунтування і розробки зональних технологій її вирощування. Потребує вивчення процес формування врожаю і якості насіння сої, біологічної фіксації азоту та фотосинтезу, особливості азотного живлення та формування біологічної повноцінності білка і жиру при ранніх строках сівби.

Потенціал посівних площ сої в Україні не менше 1,5 млн. га, що забезпечить валовий збір понад 3 млн. т зерна. Це сприятиме забезпеченню сівозмін біологічним азотом, тваринництво отримає повноцінні корми, а переробну галузь – якісними білками. Щоб мати постійний запас цієї важливої культури потрібно вводити державне замовлення на вирощування сої та й інших культур.

Соя – одна з головних білково-олійних культур із широким спектром застосування: харчовий, кормовий, технічний і медичний. З урахуванням високої харчової цінності та вмісту білків соя визначена організацією ЮНЕСКО стратегічною харчовою культурою.

Світове виробництво сої становить 351,8 млн. т і незмінно глобальними лідерами є США, Бразилія, Аргентина, які в 2018/19МР зібрали рекордні 286 млн. т сої, що становить 82 % світового виробництва. Також до провідних виробників відносять, млн. т: Китай – 12,9, Індію – 11,5 та Парагвай – 10,3, тощо.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ

IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ (10 травня 2021 р.)

Серед низки заходів спрямованих на реалізацію генетичного потенціалу високоврожайних сортів сої інтенсивного типу, є ефективне використання біокліматичного потенціалу регіону вирощування, оптимальне, з урахуванням гідротермічних ресурсів, сортове розміщення виробництва сої.

Список використаної літератури

1. Іванюк С.В. Потенціал продуктивності соєвого поля. Агробізнес сьогодні. 2015. № 21 (316). С. 50-51.

2. Овчарук О., Овчарук О., Хоміна В., Каленська С. Агроекологічні особливості вирощування сої. *Інноваційні технології в рослинництві: матеріали наукової інтернет-конференції [Кам'янець-Подільський]*, 15 травня 2018 р. Кам'янець-Подільський: ПДАТУ-МНАУ, 2018. С. 134-136.

3. Shepilova T., Mostipan M., Petrenko D., Vasytkovska K. The influence of sowing time and micro-fertilizers on soybean productivity in the northern steppe of Ukraine. *Bulgarian Journal of Agricultural Science*. 2020. 26(4). 787-792.